

SLOVENSKI NAROD.

časaja vsak dan zvezes, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za ljubljane s posiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponuj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujo deželo toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročne nevez istodobne vpošiljavne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiski enkrat, po 10 h, če se tiski dvakrat in po 8 h, če se tiski trikrat ali večkrat. — Doprav naj se izvole frankovati Rohopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, sicer uredništvo v 1. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravnitveni naj se blagovoljno pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefen št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnitvena telefen št. 88.

Klerikalni manevri.

Klerikalci vedo dobro, da je kandidatura pasarja Kregarja v Ljubljani docela brezupna in da je povsem izključeno, da bi Kregar mogel zmagati nasproti narodno-naprednemu kandidatu županu Ivanu Hribarju, ako napredni volilci kot en mož glasujejo za svojega kandidata.

Zato je klerikalni generalni štab sestavil poseben vojni načrt, da bi zboljšal Kregarjeve šanse.

Klerikalci skušajo s spremno vprizorjenimi manevri zanesti razpor med vrste narodno-napredne stranke in narodno-naprednih volilcev, in sicer na ta način, da hujsko stan proti stanu in da izigravajo osebo proti osebi. Obtnike bi radi načevali proti uradništvu, med uradništvom, ki je združeno v „Naši zvezci“, in med ostalimi uradniki, bi radi zasejali seme razdora in prepira, dr. Tavčarja skušajo izigrati proti županu Hribarju, vse to z namenom, da bi zanetili ne soglasje, neslogo in razpor v vrste narodno-naprednih volilcev in da bi potem sami lagje ribarili v kalnem ter kovali političen kapital zase iz desolatnih razmer, ki bi morale zavladati v narodno-napredni stranki, ako bi se jim posrečilo, kompaktno napredno armado razdrojiti in posamezne njene oddelke načuvati drugač proti drugemu.

Toda ta račun delajo klerikalci brez krčmarja.

Zakaj še nikdar ni vladalo v vrstah narodno-naprednih volilcev takšno soglasje in edinstvo, kakor sedaj v očigled bližajočih se državnozborskih volitev!

Naj klerikalci še tako spretuo manevrirajo in še tako jezuitsko spletkarijo, svojega nameua ne bodo dosegli, za to jim jamčimo. Nasprotno! Klerikalne intrige in pôdlo rovarjanje proti naprednemu kandidatu bo samo provzročilo, da se bodo napredni volilci še tesneje sklenili v krepko fango, ki bo jaka dovolj, da bo v kali zadušila vse klerikalne spletke, tičoče se ljubljanskih državnozborskih volitev.

LISTEK.

Leon Taxil.

Skoraj popolnoma pozabljen je umrl nedavno v vasi Sceaux pri Parizu mož, o katerem je čital pred leti ves svet, ker je provzročil pravcato revolucijo proti katoliški cerkvi in njeni duhovščini ter oboje razkrinkal do nagote.

Ta mož se je imenoval s pisateljskim imenom Leon Taxil, dočim je bilo pravo njegovo ime Gabriel Joggand. Bil je sin pobožnih katoliških staršev, ki so ga dali vzgojiti pri jezuitih. Vstopil je pozneje tudi sam v jezuitski red, toda kmalu je izstopil ter šel med framsone. Kot tak je nastopal neizprosno proti katoliški cerkvi ter spisal celo vrsto knjižic, v katerih je smešil sv. pismo, cerkev in duhovnike. Papež ga je slovesno prekkel.

Leta 1881. so ga prostosidarji izključili iz svoje lože. Sklenil je maščevanje prostosidarjem, in obenem

A čemu napenja klerikalni Israel vse svoje sile in uporablja vsa moča sredstva, da bi pripomogel pasarju Kregarju v Ljubljani do zmage? Mari radi Kregarja? Prepričani smo, da Kregarjeva kandidatura prvotno ni bila niti resno mišljena in da bi bili klerikalci pustili svojega pasarja z največjo mirnodušnostjo propasti, ako bi napredna stranka ne postavila za svojega kandidata župana Hribarja, čigar kandidatura je v vodilnih klerikalnih krogih vzbudila pravo konsternacijo.

Klerikalni borbi za ljubljanski mandat se ne gre toliko za to, da si klerikalci osvojijo ta mandat, nego v prvi vrsti za to, da se prepreči, da bi prišel v parlament župan Ivan Hribar, ki združuje v sebi vse lastnosti, ki ga usposobljava, da bo lahko uspešno paraleliziral politiko slovenskih klerikalcev na Dunaju.

Klerikalni kolovodja dr. Šusterič se je že zibal v prijetnih nadah, da bo v novem parlamentu neomejen gospodar situacije in da ne bo v slovenski delegaciji nikogar, ki bi mu lahko zmešal njegove načrte, to tembolj, ker je vedel, da je njegov najnevarnejši nasprotnik dr. Ivan Tavčar odločno odklonil vsako kandidaturo.

V teh prijetnih upih, ki so ga navdajali s sigurno zavestjo, da mu ne bo nobeden slovenski napredni poslanec več mešal štrene v parlamentu, je zadel Šusteriča vest, da je dr. Tavčar dobil enakovrednega naslednika, kakor strela iz jasnega neba. Župan Hribar v državnem zboru bolj nego živega hudiča!

Kdor uvažuje to neovršno dejstvo, ve po zaslugu cenniti klerikalne manevre, spletke in rovarjenje proti Hribarjevi kandidaturi.

Cesar v Pragi.

Praga, 18. aprila. Na nagovor deputacije mestnega sveta, ki je izročila cesarju spomenico z zanimimi željami in zahtevami, je cesar odgovoril: Sprejmite mojo iskreno zahvalo za vaše prijazna voščila z zagotovilom, da bom interese svoje verne kraljevske prestolnice Prage vedno rad jeman v zaščito. Odredil bom, da se vaše želje preštejo, ter se jim gotovo po mogočnosti ugodi, ako se le občina vda v neizogibne pogoje. Bodite uverjeni, da je tudi moja odkrita želja, bivati čim pogosteje v Pragi, kjer se mi je znova izkazalo toliko vdane ljubezni.

Danes zvečer so priredila češka pevska društva Prage in okolice cesarju podoknicu. Pelo je nad 1000 pevcev in pevk. Cesar je bil očaran nad umetniško prireditvijo.

Ministrski predsednik bar. Beck je sprejel danes zastopnike nemških društev, ki so zahtevali zakonita sredstva v varstvo narodnih manjšin.

Šusterič se je mahoma zazr na razvalinah ponosnih svojih nad, saj je spoznal takoj, da je dobil z županom Hribarjem, čim pride v parlament, nevarnega tekmeča, ki uživa ne samo v vseh slovenskih, nego tudi v vseh slovenskih krogih toliko ugleda in simpatij, da mu lahko postane skrajno nevaren vsaj v toliko, da izolira njegov vpliv na najožje njegove slovenske pristaše.

Šusterič, ki že leta in leta sanjarje absolutnem svojem gospodstvu na slovenskem jugu, je bil zadev v živo

papeštvu. Proti zadnjemu se mu je maščevanje izborno posrečilo, ker je predobro poznal praznoverštvo katoliškega duhovništva in slepo zaupljivost katoliških vernikov.

Začel je pisati ravno tako strupeno in bedasto — neverjetno proti framsonom, kakor je poprej napadal katoliško vero. Katoliška armada pa je triumfala nad „spokorjenim gršenikom“, ki ji je priskrbel toliko dragocenih razkrnjij o svobodomiselnih. Hinavec se je v vseh svojih spisih skliceval na svojo brezmejno vdanost papežu ter izjavljal, da je pripravljen vsako zapisano besedo preklicati, ako bi ne ugajala nezmotljivemu papežu.

L. 1892. je začel Taxil pisati veliko knjigo „Hudič XIX. stoletja.“ Tu je priprovedoval o zvezni med hudiči in prostosidarji take reči, da bi jih nihče ne bil verjel niti v najpraznovernejši dobi srednjega veka. Toda katoliški verniki so njegove bajke na priporočilo višje duhovščine počitali za pristno rasotetje. Priprovedoval je, da prostosidarji v svojih ložah občujejo direktno s hudiči, ki se jim mora

vsak član pri pristopu zapisati z dušo. Tudi je dokazoval, da je vsak prostosidar pravzaprav morilec. O tem je pisal: „Preden postane kdo francoski, peljejo ga zavezani odi v veliko sobo, kjer leži na tleh zvezana, popolnoma obrita ovca. Kandidat potipije žival, a zraven ovce skriti mož posnema vzdihovanje zvezanega človeka. Novincu nato zapovedo, naj prebode z bodalom zvezanca, ki je izdal tajnosti reda. To izpolni ukaz, in s tem si je obremenil vest, da se ne upa več zapustiti lože, ako bi tudi rad.“

Nadalje je priprovedoval, da prihajajo k sejam Luter, Voltaire in sam gospod Lucifer. In še polno drugih, grozovitih stvari je popisal, ki se gode pri tem shajantu. Napisal je teh fantastičnih bedastih več tisoč strani. In da si je veljala knjiga 24 frankov, rasprodalo se je je v prvem natisu 100.000. Glasilo francoških benediktincev je priporočilo knjigo takole: „Želeli bi videti to knjigo v rokah vsega duhovnega in večine katoliških vernikov.“

Taxil je postal steber katoliške

cerkve. Pariški nadškof ga je slovesno sprejel nazaj, »v naročje edino zvezlčalne in nezmotljive katoliške cerkve,« a papež Lev XIII. mu je poslal svoj apostolski blagoslov. Visoki katoliški dostenjanstveniki pa so se kar trgali za zaupnost učenega katoliškega pisanatelja.

Vse to je Taxila bodrilo, da si je izmišljal vedno bujnješe bajke po geauli, mundus vult decipi, ergo decipiatur. Vedno bolj so se množili njegovi spisi o prostosidarjih in njihovih zvezah s hudiči. Taxilu se je pridružilo še več hudomušnih sleparjev, ki so sestavljali z njim neverjetne bajke. In vse so sijajno živelci od katoliške neumnosti. Papež je v svojih okrožnicah opetovan opozarjal na te spise škofe in duhovnike.

Vrhunc Taxilovih laži pa je bila neka mis Diana Vaughan, ki jo je predstavljala svetu kot bivšo pravcato nevesto hudiča Asmodeja. Kot taka je vedela povedati vse podrobnosti: „kako se prostosidarji shajajo s hudiči v orjaškem peklenškem tempelu in neki skali pri Gibraltarju.“ Kaj čuda, da je katoliško duhovništvo imelo ve-

naj z nenavadno visokimi zemljisci-nimi davki.

Varšava, 18. aprila. Dvajset oboroženih mož je napadlo postajo Suhednjev. Razdejali so brzojavno in telefonsko zvezo, nato pa vломili v blagajno ter jo odnesli.

Odesa, 18. aprila. V Baku se puntajo mornarji kaspiškega brodovja.

Petrograd, 18. aprila. Na progi Moskva-Petrograd so zadele železničarji štrajkati. Povsod so pripravljeni vojaški vlaki.

Bolgarski knez in sultan.

Sofija, 18. aprila. Sultan je poslal po vojvodu Meklenburškem knezu Ferdinandu pozdrave in dragoceno vazo. Knez se je sultani brzojavno zahvalil, nakar je ta odgovoril knezu brzojavno v zelo ljubeznih besedah.

Sestanek med angleškim in italijanskim kraljem.

Rim, 18. aprila. Sestanek, ki mu pripisuje časopisje toliko politično važnost, se je izvršil včeraj v Gači. Da so take vesti pretirane, dokazuje najbolje dejstvo, da sta bila vladarja le 20 minut sama med seboj, nato se je izvršil banket, takoj nato sta angleški kralj in kraljica zopet odpula, dočim se je kralj Viktor Emanuel vrnil v Rim. Sprejem je bil demonstrativno najprisrečnejši. „Tribuna“ piše: „Sestanek v Rapolju, potovanje italijanskega kralja v Atene in sestanek v Gači so dogodki, ki dokazujojo plodonosno delovanje italijanske zunanje politike. To dokazuje, da smo na dobrem potu.“

Angleško vojno brodovje.

London, 18. aprila. V obeh zbornicah se razpravlja o vojni mornarici. V nižji zbornici je državni tajnik Robertson zagovarjal politiko admirilitete, češ, da vojno brodovje še ni bilo nikoli tako pripravljeno in za vojno sposobno, kakor je sedaj. Anglija si hoče na vsak način ohraniti prvenstvo na morju, in ako poteče mirovna konferenca v Haagu brez uspeha, pridrži si Anglija taka

liko veselje nad spreobrnjeno hudičevu nevesto. V cerkvi „Sacré Coeur“ v Parizu so prirejali v ta namen velike svečanosti. Kardinal Parocchi je poslal Diani papežev blagoslov, a po cerkvah so se vrile zahvalne maše. Diana je vodila veliko korespondenco z najvišjimi cerkvenimi dostojanstveniki, ki so jo v svojih pismih častili kot svetnico. Vsa pisma ji je seveda narekal Taxil.

Svojega zapuščenega ženina je opisovala sledеče: „Jedzi na počasti, ki je podobna levini, le da ima krokodilov vrat in rep ter oslovsko ušesa. Njen dragi Asmodej je imel gojne noge, netopirjeve peruti, dolg tanek rep in tri glave (To je bilo poljubov): volovsko, ovčjo in kronano človeško glavo, iz katere je bljuval ogenj in žveplo. Pačila so ljubčkovko glavo oslovsko ušesa. Tudi je Taxil v omenjeni svoji knjigi priobčeval slike hudičev, tako, kakor se navadno prikušuje“ z gojimi nogami, kravjim repom, opojimi rokami, netopirjevimi perutnicami itd. Nikoli ni posabil hudičevih glav okrasiti z oslovskimi ali volovskimi ušesi, s čimer je hotel

sredstva, ki zagotovi njenemu brodovju tako prvenstvo. — V višji zbornici je dokazoval lord Ellenborough, da Anglija mora pomnoževati svoje vojne brodove po programu, sicer jo Nemčija prehit. Prvi lord admiraltete Tweedmouth je odgovarjal, da meri politika admiraltete v prvi vrsti na princip: Anglija si mora ohraniti nadvladno na morju brez ozira na stroške. V začetku leta 1909 bo imela Anglija devet novih velikih vojnih ladij, kakršnih nima nobena druga velesila niti ene ne.

Gledališka sezona 1906-7.

(Poročal intendant Friderik Juvančič na občnem zboru „Dramatičnega društva v Ljubljani“ den 13. aprila t. l.)

II.

Ves ta razkošni repertoar in običajna sredstva, s katerimi sem ga mogel izvrševati, polnila sta mi srce z radoščjo. A kaj je to v primeri v vsejsem, katero so mi ves čas mojega poslovanja delate gotove struje nadobude naše kritike! To ni bila več vestnost, to je bila požrtvovalnost, s katero so se zavzemali nekateri gospodje, kojih imena se bodo na vseh blestela v zgodovini naše publicistike, za slovensko gledališče in — odpustite, ako sem premalo skromen — tudi za mojo osebo. Nič več ni bilo čutiti tiste letargije, ki je bila omenjala O. Wilde svetovnoznanico „Salomo“ s petimi vrsticami, ne, letos so se pisale o čisto navadnih burkah cele strani, tako da so se rodoljubi z deželi po pravici začeli pritoževati in da so jeli dvomiti o nepristranosti gotovih uredništv. V začetku se je počela gledališka kritika večjelj s predstavami. Šele pozneje so se spomnili nekateri gospodje recenzenti tudi mene in so začeli stavljati mojo osebo čisto po nedolžnem takoj v ospredje, da so pri tem skor na kritiko pozabili. Pisal je pa vsakdo izmed njih, kakor je znal in mogel, kakor mu je bilo dano: das Öchslein brüllte, das Kindlein schrie, die heiligen drei Könige sangen! Ampak koncert smo pa le imeli, in to je že nekaj, če imamo pri nas koncert.

Spočetka sem bil hotel vse zadovoljiti. Toda zgodilo se mi je, kakor tistem mlinaru in njegovemu sinu z oslikom. „Razklenenih oči pride ubogi naš narod v hram umetnosti, da vidi to, kar je lepo in veličastno — piše prvi — in kaj se mu poda: burko!“ Drugi pa pravi: „Naše gledališče je prerosno, prežalostno: naj bi zarajala v nem vesela muza!“ Kaj sem torej hotel? Začel sem hoditi svojo pot. A to jim zopet ni bilo prav. „Mi smo zato tu, da se nas rešpektira!“ In ta je začel trdit, da Moliera nikoli ni bilo, oni pa je izumil prečudno pravljico o dejanju in nehanju G. Hauptmanna ter zahteval, da mu vse do pičice verjamem. „Potopljeni z von“ spada v ono dobo Hauptmannove dramatične tvorbe, ko je že zapustil naturalistične ceste in krenil na mistične steze“ piše posebno učeni moj prijatelj. Drznil sem si misliti: V katero vrsto „tvorb“ pač steje ta gospod „Voznika Henschla“ in „Berndovo Roto“, ki sta oba nastala po „Potopljenem zvonu“? In ker sem tako misil in se prav nič nisem brigal za nadaljnja izvajanja gospoda „kritika“, rekle so, da je „moja“ sezona umrla, da je mrtva! „Konec je slovenskega gledališča. Amen!“

In brž se je našel rapsod, ki si je stavil naiogo, opevati mojo slavo. Peseem „Revčka Andrejčka“ bi mu

bila dosti bolj pristojala. Domislij si je „Utev“, „Treh sester“ in „Čreščevega vrta“ Rusa Čehova. Vse to naj bi jaz kar iz rokave stresel in pa Goethovega „Fausta“ iz pazušu. To vendar nič ni! In zekaj bi ne prevzel brž že Sofoklejeve „Antigone“ (dasi je to že „zastarela“ stvar), saj intendant ima časa dovolj!

Jaz pa nisem hotel. In kar nisem hotel, so rekli, da sem len, da nič ne delam. „Kaj sploh hoče ta intendant? Sej nima nobenega programa! Kako je sploh mogoče, da je postal intendant, ko nič ne nabo?“

Odgovor sem jim postal dolžan do danes. Nocci pa Vas prosim, gospoda, da mi dovolite povedati, kaj sem hotel in želel. Sicer je dolgočasno razvijati svoj program postfestum, toda Francoz pravi mieux vaut tard que jamais. In saj Vam je znano, da sem „francoski intendant“.

Da Vam svoje stališče napram slovenskemu gledališču pojasnim, treba mi bo sedeti za ped časa nasaj. Predlanskim me je po dolgih letih zanesla noga v naš Talijan hram in igrali so ravno že omenjeno „Salomo“. O vtišku, ki ga je lepa ta stvar na pravila name, ne bom pripovedoval, samo toliko Vam hočem izdati, da sem občutil nekako posebno zadruženje, ko so tistega preroča v vodnjaku obglavili, kajti pokvaril mi je bil ves večer s svojim jezikom in s svojo igro.

Sklenil sem, da slovenskega gledališča ne bom preveč posečal. Vendar me je kazniva zvedavost gnala nedolgo potem v opero. Pela se je „Pikova dama“ in sicer dobro. Toda kdo popiše moje začudenje, ko prilomasti v medigradi mesto nežnega Pluta pravi pravcati podzemeljski Pluto, opravljen kakor v Offenbachovi opereti, na oder. Francoske pastirske igre pa so igrali v grških kostiumih.

Ker sem tupatam zinil besedo o teh sicer neznačnih stvareh, izvedelo se je, da se za gledališče zanimam. Kmalu potem sem bil voljen in absentia v odbor.

Misleč, da je moja dolžnost v odboru delati, nisem molčal in sem omenil marsikaj, kar mi ni bilo po volji, kakor sem še danes mnenju, da nam prav nič ne hasni. Postavljati Potemkinove vasi po našem održu ali pa loviti slepe miši. Toda lepo sem bil naletel! „Vi ste začetnik, gospod, idealist, mi imamo pa resnično gledališče!“ — me je poučil tedanji vodja intendance. Ker pa še nisem miroval in sem se o priliki vprvoritve „Ruslana in Ljudmile“ celo drznil trdit, da Varjagi niso bili iz Varšave doma, provzročil sem težko krizo. Nič več ni bilo treba nego malo ciknit na to, da ima Cankar, ki je prav takrat častil Krpanovo kobilu v „Naših Zapiskih“, morebiti prav — in gospod Govekar je odstopil, jaz pa sem bil moralno zavezani nadomestiti ga.

Zdelo se mi je, kakor da sem stopil v kaos ali pa na havarirano ladjo. Kamor sem se obrnil: nič. Garderoba brez inventarja, knjižnica brez kataloga, rekviziter brez rekvizit itd. S težavo sem spravil gori orisani repertoar skupaj ter se lotil dela. Nekateri igralci so izpočetka težko prenašali obveznejše nadzorstvo pri skušnjah, pozneje pa so se mu privadili. Z gospodom profesorjem Westrom, ki je prevzel med sezono marsikatero meni pripadajoče breme na svoje rameni, za kar mu budem vedno hvaležen, sva posvetila največjo pozornost osobito drami, ker leži v njej vsekakso bodočnost slovenskega gledališča. Takozvane bralne skušnje so se preustrojile tako, da so sodejajoči člani pod nadzorstvom prof. Westra ali pa mojim vedno dobili natančno sliko dela, katero se je

Končno pa je bilo Taxilu samemu sleparju dovolj, zakaj svoj maščevalni namen je dosegel v polni meri. Na shodu v Parizu leta 1897 je odkrito povedal, da je navidezna mis Vaughan navadna brezposebna guvernerka, ki jo je najel za mesečnih 150 frankov, da mu je pomagala širiti nauke. Izpregoril je sarkastično: „Ljubi moji, nikar se hujdute, imel sem vas vse za norce. Hotel sem le svetu pokazati, kaj je vse mogoče v katoliški cerkvi, ki se ponaša, da ima nezmotljivega poglavarja.“

Po 12 letih sleparstva je bil to grozovit curek na rasgrete katoliške možgane. Papež Lev XIII. je izrekel nad njim veliko prokletstvo starega, srednjeveškega, nad vse strašnega stila. Toda Taxil je sprejel prokletstvo hladnokrvno brez škode, kakor je sprejel pred leti papežev blagoslov. Začel je zopet pisati pamflete proti veri, toda nihče se ni dosti več brigal za njegove spise. Sej je bila Petrova skala že itak tako omajana, da tega udarca nikoli ne prebol.

Sicer se je oglasil pri papežu vikar iz Gibraltarja, ki je zatrjeval, da tam ni nikjer hudičevega tempelja, tudi neki francoški škof je skušal papeža prepričati, da na Francoskem nikde ne pozna čudne spreobrnjenje Vaughan, toda papež je rajšči verjet Taxilu in njegovi Diani. V raznih okrožnicah je potrejal papež vse te blamne sleparje.

Imelo predstavljati, kar je bilo potrebno v jesenskem osnu potreben, ker so mnogi naši igralci tukaj. Glavne vloge sem predelal mnogokrat z Naslovno tudi doma, tukaj pa se je javljalo, kakor je to v tem kratkem času sploh mogoče, imelih in da se je govorilo na slovenskem održu slovensko. Jesenske spake, kakor „kunst“, „gmah“ itd., ki so bile prej v navadi ter so dajale pri različnih „narodnih“ igrah glavnih povod smehu, ki pa nimajo z naročijo in s humorjem nič opraviti, sem strogo prepovedal, dasi so jih nekateri igralci in tudi del občinstva le težko pogrešali. Nobenega doma ni, da bodi dobro gledališče učinkova za narod tudi v jesikovinem osnu.

Izek „nemo propheta in patria“ nima nikje tolike veljavje kot pri nas. Domätske igralske moći so se bile povsodi zapostavljale, dasi niso povprečno nič slabše nego tuje. To je bilo posebno pri drami na veliko škodo. Popravil sem, kar se je dalo, in naglasam, da slovenska drama ne bo dosegla svojega smotra, dokler ne bodo vsi dramski igralci domačini ali pa slovenščine popolnoma večni tuji. Na jezik bode moralna v prvi vrsti pasiti vsaka bodoča intendanca. V letošnji dramski sezoni so — v prvi vrsti vsled vsevnega in marljivega delovanja dramskega objava — imelo največji uspeh sledče večje igre: „Elga“, „Za narodov blagor“, o katerem delu mi je neki dovitipnež pravil, da ga prejšnja intendanca zato ni uprizorila, ker ni vedela, ali naj koncem tretjega dejanja Ščuka res ugrizne Grozda v čevelj ali ne, dalje „Beneški trgovec“ (vkljub temu, da je pisal neki kritik, da ni imel opreme, kakršno predpisuje Shakespeare!), in „Potopljeni z von“.

Pri operi sem gledal v prvi vrsti na to, da se to, kar se uprizori, častno uprizori. Izvanredni efekti se z našimi sredstvi ne dajo dosegati. Zato bo opera ostala še dolgo časa nekak luksus, ki pravega namea narodnega gledališča ne more izpoljevati. Letos se je predstavljalo, kakor sem rekel, 13 različnih opernih del, med njimi 4 novitet. Noviteta je v Ljubljani to, kar se na slovenskem održu še ni predstavljalo. Takih novitet bo pa prej ali sicer konec, kajti svetovna operna produkcija je zelo majhna, o čemur se najbolj prepričamo, ako opazujemo število novitet, ki se dajo vsako leto na največjih operah, katero je čisto neznačno. Prav malo je torej na mestu, ako pišejo gotovi „kritiki“, da so opere kakor „Promedna nevesta“, „Lohengrin“, „Faust“ itd., ki so stalno na repertoarju vseh boljših gledališč, „star“ ali „zastarele“.

Taki so bili moji cilji in smotri. Ni skoraj dvoma, da jih bode moralna vsaka bodoča intendanca upoštavati, ako bodo hotela v umetniškem održu kaj doseči. Gledališče bo moralno postati istinito narodno, to se pravimo māče. Jezik na odru se bo moral gojiti, domača produkcija vsestranski upoštavati, prevodi pa bodo moraliti biti pošteni, strokovnaški, ne pa lahkomisljeni in šušnarski. Vse to se da doseči brez velikih troškov, imeti se mora samo dobro voljo in poznati jezik. Narodov okus se mora dvigati, kajti greh je apelirati na nizka čuvstva mas.

Naj se dotaknem končno še gospodarske strani našega održa. Gotovo je, da je dobro gledališče vedno dražje nego pa slabo, cirkusi nimajo skor ničesar deficit. Vendar je dobro finančni uspeh letosne sezone, ki se je dal doseči vkljub temu, da se je izpregle edino reševalna „Krpanova kobilka“, mene samega presenetil. Predstave so nesleš brez ložne najemnine 20.000 kron, torej tisoč kron več, nego se je bilo postavilo v proračun. Deficit pa znača 5000 kron, torej skoro tisoč kron manj, nego je napovedovalo proračun. Pri tem pa treba opomniti, da se je plačalo letos nad 1500 kron lanskoga dolga za garderobo in se je tudi za lanski repertoar postavilo v letosnjem računu 1400 kron stroškov. Vse starih dolgov pa pri vse varčnosti seveda v petih mesecih ni bilo mogoče poplačati, poslabša ker se je od gotovih strani delalo z največjim pritiskom na to, da se finančni uspeh letosne sezone onemogoči. Vsak hip so kursiralo po mestu vesti, da je to ali ono predstavo hiša že razprodana, samo zato, da občinstvo ni hodilo več po vstopnice. Tudi proti gotovim igram se je intrigiralo na nečuven način. Z abonnementom istotako ni bilo vse v redu. Ker imamo le sezonski abonnement, je pravzaprav odpoved sredi sezone izključena, kajti cene so v abonnementu znatno snizane. Če je pa ta navada že tako ukoreninjena, da se ne da odpraviti, naj bi abonentom vsaj pravočasno javili svoj odstop. Tako pa se je zgodilo, da blagajna 7. februarja, o priliki 2. gostovanja Borislavovega, popoldne že vedno ni vedela, kateri sedeči ostanejo abonirani, kateri ne. Tudi prodaja aboniranih sedečev načni bi bila izključena, predno ni vsa

ostala hiša razprodana. Gledališče najno potrebuje zaupne osebe v podobu pladnjega uradnika, ki bi bi vedan v gledališču, ki bi vodil dnevne račune, nadzoroval knjižnico in gardebo in tudi bil potreben odobrovni blagajnik in intendant, ki bi ga vsek dan nadzoroval. Brez take osebe je vsako gospodarstvo jalivo in se da s potrebo natandrostjo urediti. Društveno premoženje naj se čim preja, vsekakdo pa v tokučih poti utruči, inventarizira. Vse to storiti med sezono ni bilo mogoče, velika škoda pa je, da se ni že prej zgodilo.

Vojno godbo bo treba prej ali sicer nadomestiti s civilno. Morebiti bi se dala ljubljanska „Društvena godba“ v to svrhu primerno reorganizirati. To bi ne bilo tako neizvedljivo, kakor nekateri misijo. Nemško gledališče je pripravljeno nositi polovico stroškov. Tukajšnji glasbeni zavodi bi stvar gotovo tudi podpirali.

Ako še omenimo, da je dobra dramatična šola v Ljubljani najno potrebna in da bi se za to stvar lahko vsej deloma tudi zanimala naša „Glasbena Matica“, sem povedal vse, kar sem si bil povedati namenil. Dal Bog, da bi se skoro našla sredstva in dobro ljudstvo, kjer bi pomogli našemu odličnemu umetniškemu zavodu do končne popolne zmage in sigurne eksistence. S to željo sklepam svoje poročilo.

— **Ljubljanske občinske volitve** so bile danes končane z volitvijo I. razreda, v katerem je 751 volilcev. Oddanih je bilo 223 glasov. Izvoljeni so bili narodno-napredni kandidati, in sicer so dobili gg. Josip Lenčič 217, Ilija Predovič 207, dr. Karel Triller 211 in Ubald plem. Trnkoczy 217 glasov.

— **Shod narodno-naprednih volilcev v „Mestnem domu“** predi „Slovensko društvo“, na kar opozarjam vnovič, v nedeljo, 21. t. m. o desetih dopoldne. Na shodu bosta govorila narodno-napredni kandidat za Ljubljano gospod župan Ivan Hribar in dejelni poslanec in odbornik gospod dr. Ivan Tavčar. Predmet obeh govorov so državnozborske volitve. Narodno-napredni volilci, pridite na ta shod v čim največjem številu, da pokažemo, da v napredni Ljubljani ni tak klerikalnim spletkom. Šusteršič je na nedeljskem shodu podložen brezstično napadal narodno-naprednemu kandidatu župana Ivana Hribarja, somišljeniku, prihitite v čim največjem številu na nedeljski shod v „Mestnem domu“, da pokažete javno, da Vas nizkotni napadi s strani človeka, kjer je Šusteršič, ne morajo omajati v zaupanju v narodno-naprednega kandidata!

— **Natim somišljenikom!** Vojilni imenik za državnozborske volitve v mestni skupini ljubljanski je že teden dni razpoložen na splošni vpogled. Naglašali smo že, da je ta volilni imenik pomanjkljiv in da je iz njega pomotoma izpuščen marsikater volilec. Pozivljamo torej vnovič svoje somišljenike, naj se zanesljivo prepričajo, da li so vpisani v volilni imenik, in slučaju, da bi bili izpuščeni iz imenika, naj nemudoma vložijo reklamacijo, ki mora biti opremljena z rojstnimi listom, s potrdilom avstrijskega državljanstva in s potrdilom enoletnega bivanja v Ljubljani. Ako reklamant nima rojstnega lista, ga dobi brezplačno pri župnem uradu onega kraja, kjer je bil rojen; potrdilo o avstrijskem državljanstvu izda onim, ki so prisotni v Ljubljano, mestni magistrat ljubljanski, vsem drugim pa določno okrajno glavarstvo, kamor so pristojni. Potrdila o enoletnem bivanju v Ljubljani se brez izjemne dobe na mestnem magistratu. Naglašamo vnovič, da so vse listine, ki se rabijo v volilno reklamacijske svrhe, proste vsakega volilnega.

— **Klerikalne laži.** Klerikalci so znani kot nedosegljivi mojstri v konvanju lažnih dopisov, ali kar počenja v sedanjem volilnem boju, pa presega vse meje. Ne izide „Slovenec“, da bi v njegovem „volilnem boju“ ne mrzolelo največjih laži, in nehote se nam vsljuje domnevanje, da se lemenatarji ne uče drugega vsa štiri leta, ko vaditi se v zavitem in lažnem poročanju. Tako poroča „Slovenec“, da je shod v Sv. Vidu nad Cerknico trajal četr ure in je bilo na vzočih le 30 poslušalcev, ko je vendar resnica, da je shod trajal pol drugo uro in bilo do 100 udeležnikov. Na shodu v Begunjah pa je viden klerikalni poštenjakovič le 40 oseb, dočim jih je bilo gotovo najmanj 120. Napredne somišljenike prosimo, naj vsako

klerikalno laž javnosti osvedočijo, da se spozna te korumpirana drušba v pravi luči. Preklicano slabo mora biti za klerikalne kandidate-podrepnike, da si ne morejo z drugim pomagati, ko z lažnimi poročili.

Zitnikov shod iz kur in peteline. Iz Gorenje Vipavske doline se nam piše: Čakali smo, pa nismo pričakali poročila o shodu, katerega je obhajal g. Nace zitnik dne 7. t. m. v Šentvidu nad Vipavo. Res ni bil bogosigavedi kaj glede števila udeležencev in glede njih političnega obzora. Ako smo prešteli vse bitja, ki so tavala po dvorišču g. Pr., ženske in otroki, kure in peteline, ki so posedale po ograjah in brskale po gnojiskih okrog tega dvorišča, nismo prišli do številke sto. Glede razuma pa gotovo ne do številke tri. In vendar je bil ta shod zanimiv vsled truda in razburjenosti, katera sta naganjala g. Naceta, da je razgrajal celi dve urki; tako se je bil izdelal, da proti koncu že ni imel več glas in je bilo njegovo oblije in njegovo vedenje bolj priložno jezuitu, kateri plaši svoje nevedne poslušalce s hudičem, ki se bo zdaj pazdaj prikazal med in nad njimi, kakor človeku, ki razлага poslušalcem kak politični program. Ne moremo reči, ali se je nadbolj smilil ali bolj studil ta človek pri koncu svojega razkladanja. Bistvenega ni povedal nič, obetal je dosti in po železnici se je v svojih domišljijah vozil po vseh kotih vipsavskih dolin in iz nje pa po vseh stezicah, ki plemojo iz doline bodisi na Kras bodisi na Pivko. Ako se uresničijo Nacetove domišljije, bo gotovo pomanjkanje konduktorjev, na kar bi slavno vladlo že zdaj opozorili. Po našem merodajnem mnenju je Naceta najbolj to razburila, da ga od veljavnih in splot moških oseb ni nihče prišel poslušati in da so mu njegovi naganjalci, posebno "nesebični" (?) Uršič in zamšeni Demšar dekorirali shodni prostor s kurami in petelinami. Še kaj pridite, gospod Nace, ampak prinesite seboj knjižico ali kakor pri nas pravijo bukvice. Pri nas gre sedaj, odkar nas je pobožnost prevzela, vse na bukvico. Ne samo moko, kavo, sladkor, cikorijski itd., ampak tudi jed in pijačo dobis na bukvico pri naših klerikalnih prodajalcih, ki s tem niso samo olajšali promet, ampak pripomogli tudi ženskam in celo otrokom, da dobijo, ko imaš bukvico v rokah, tudi kak bolji prigrizljaj in merico dobrega vinčka na podlagi vere in dostojnosti. Take družinske bukvice so res praktična upveljava, ki nadomestujejo farške konsume in imajo še veliko prihodnjost, kajti kakor čujemo, se bode že v prihodnjem občinskem zboru stavljal predlog, da se v te družinske bukvice za prihodnjost potrjuje tudi opravljanje velikonočne spovedi, kar bo gotovo velik napredok za statistike, katerim bo po teh bukvicah domalega odprt ves družinski razvoj, posebno ko se bo vpisovalo vanje tudi to, kako so romali rep za repom iz hleva in nasadnje še hiša in svet v narodje farške posojilnice. Doktor Nace, denite bukvice v žep, pa še kaj pridite. Potrjen vam bo tudi prvi shod in smelo okrasiti bukvice s kokoši in petelinami, za druge okraske bo pa skrbel župan, ki je polovil že vse muhe, kar jih gre na med in sladke besede. Dokler bo imelo ministrstvo denar za Šusteršiča in Šusteršič tega za farško podjetja, ne bo omagal naš Uršič, ki je tako zmožen, da brez kontrole vodi hranilico, vinarsko zadružno, razdeljuje vinograde in skrbi tudi za to, da njegovi podrepniki in njihove prefregane babnice dobro uspevajo po vinarčih v bukvicah. "Zrno do zrna pogoda, vinarček za vinarčkom naredi berača." Nace, gorenji del Vipavske doline je tvoj; ne rečem dvakrat, da se ne bomo naveličali svetega Vida in sveti Nace z bukvicami v rokah ter stopeč na kurniku bo naš patron.

Iz sodne službe. Pred kratkim smo poročali, da je sodni kancelist g. Josip Mohorčič premeščen iz Kranja v Lož in da pride na njegovo mesto podčastnik g. I. Sajović iz Šenčurja. G. Mohorčič nam sedaj naznana, da on ni premeščen v Lož, ampak še ni določeno, kam pojde, g. Sajović je pa zdaj sodni kancelist v Metliki.

Vojničke vesti. V pokoj je bil nadporočnik Avg. Seeman pl. Sanahoršt ter se naseli v Ljubljani. Začasno je upokojen stonik K. Palme, ki se tudi naseli v Ljubljani. K 17. polku sta premestena nadporočnika J. Negri pl. Montenegro in Herman Wasmer.

Judikativni kreditobni zbor pri Branciškovega društva se vrši, kakor se je že objavilo, v restavri "Narodnega doma" in se pridne ob 1/2. zvečer. Pričakovati je obilne udeležbe. Treba je voliti odbor in zasnovati akcijo za finansiranje slovenskega gledališča. Gg. društveni člani in sploh vsi, ki se resno zanimalo za obstanek slovenskega gledališča, naj jutri nikar ne ostanejo, da bodo že drugi vse poskrbeli. O takih prilikah pride v poštev vsak glas, vsak pametni nasvet.

"Kmetска posejilica Hubljanske občine" je naklonila "Društu slovenskih književnikov in časnika" 1000 krov. Društvo se za to velikodušno darilo iskreno zahvaljuje z željo, naj bi se tudi drugi denarni zavodi spominjali tega eminentno humanitarne društva.

Zveza vseh avstrijskih medicincev se snuje na Dunaju. Konci tega leta se sklice tja kongres medicincev.

Zadružna krajevna itd. v Ljubljani. Jernej Ložar, krojaški mojster in krčmar v katoliškem "Rokodelskem domu" nam je poslal ta le popravek: "Sklicujoč se na § 19. t. zakona z dne 17. dec. 1862 drž. zak. štev. 6 ex 1863, zahtevam z oziroma notico, da Zadružna krajevna, krojač, klobučarjev in krznačev v Ljubljani, objavljeno v 86. štev. Vašega lista, da sprejemete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem prijema zastopnika obrtnikov v trgovski zbornici, pasarje Kregarja in krojača Globelnika, naj bi tam kdaj usta odprla za obrtni stan, res pa je, da sem poudarjal, da je naša krojača zadruga lahko ponosna, da ima v svoji sredini dva člana, ki sta v trgovski zbornici, t. j. Kraigherja in Globelnika, a da radi umazane konkurenčne ondi ne odpreta ust." — Da ta popravek ne odgovarja resnici, se pač samo ob sebi razume, saj je popravek skovalo zloglasno "Obrambno društvo". In če se uvežejo, da je Ložar krčmar v "Rokodelskem domu", kjer ima glavno besedo "spiritus agens" popravkarskega društva, si vsakdo lahko misli, kako je nastala popravek in v koliko odgovarja resnici. Factum je, da je na občnem zboru krojačke zadruge napadel klerikalec Ložar zastopnik v trgovinski in obrtni zbornici, in tega dejstva ne utrji noben popravek, zlasti če je skovan na komando!

Kranjsko - primorsko gospodarsko društvo v Ljubljani razpisuje vsled sklepa XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896 10 premij po 20 ali po 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmetskega posestva pod sledetimi pogoji: 1.) Pogozdovanje mora biti leta 1905. ali 1906. izvršeno ter mora pogozditev obsegati najmanj 056 ha = 1 oral. 2.) Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadiki za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadiki več kot 150 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prosi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri kranjsko-primorskem gozdarskemu društvu v Ljubljani vložiti, ter v njih navesti politični okraj, davčno občino, številski parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bo v jeseni 1907. leta, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisova predsedništvo omenjenega društva, ter bo ono dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

Iz deželne vinske kleti v Ljubljani. V pojasnilo na razna vprašanja, zakaj se več ne vrše vinske pokušnje v tukajšnji deželni vinski kleti pod kavarno "Evropa", javimo, da se je moralno to nekaj časa opustiti, ker vsled dolgotrajne hude zime ni bilo mogoče dobiti zaželenih vinskih vzorcev. Sedaj pa je deselilo 15 novih vzorcev, in sicer rulandec, silvanec, zelen, karmenet (izvrstno črno vino), beli burgundec, črna tičina, črnina, sladko dolensko vino in druga vipsavska in dolenska vina, valedeskar se klet jutri, v soboto, zopet otvoril ter bo zvečer ob 8.—10. ure javna vinska pokušnja po dosedanjih običajih. Preskrbljeno bo tudi z mrzlimi jedili. Med dolenskimi je tudi vino iz Sv. Veteča v Litjiski Šmartinski občini; last g. Jenka iz Litije. Pri tej prilikai isvedo kupci in drugi interesenti natančne naslove raznih vinskih producentov, ki imajo

še kaj lastnega pridelka naprodaj. Pripomimo, da je cena vini sedaj povsod postodočila.

Študij in poslovni posameznik. Kajtan Jakob Drakler je v Bizoviku je jesilo, ker mu je lansko leto sodišče zaradi zapravilosti postavilo ekskrbniha. Dne 17. t. m. je med 9. in 10. uro dopoldne prišel pijač domov. Njegova žena ga je vsled tega očete, kar je moča tako ujemilo, da je skočil proti nji z odprtim nožem, grozec, da jo mora razresti. Ženi se je posredilo pobegniti, zato se je hotel Drakler snosil nad svojo hčerjo, ki je prala v kuhinji. Tudi tej je grozil z nožem, a tudi ta mu je ušla. Šel je nato v svojo spalno sobo in se zaklenil. Okoli treh popoldne sta se slišala iz sobe dva strelna. Žena in hči, ki sta imeli opraviti v bližini hiše z drugimi pericami vred s perilom, sta šli gledat, kaj da je. Ker sta pa videli Draklerja pri odprtrem oknu, sta se vrnili k delu. Drakler se je podal na to na podstrešje in zopet sta se slišala dva strelna. Po kratkem presledku so videli perico štigati plamen iz podstreja. Domata požarna brama je bila takoj na kraju nesreča in je hitro vdušila požar, vendar se ceni škoda na 500 K. Možje so našli Draklerja na slami ležoga, in sicer poleg gorečega sema. S silo so ga morali odvesti s podstrešja, na glavi je imel rano. Našli so pri njem s štirimi praznimi in dvema polnima patronama nabij samokres ter petrolesko steklenico. Gotovo je Drakler pred streljanjem polil seno, potem je pa začkal. Orožniki so odvedli Draklerja k sodišču, od tamkaj so ga pa oddali v tuk. dež. bolničko, da mu odstranijo kroglo iz glave.

Pozor, turisti in izletniki! Ker so v revirju Medvode divji prešči napravili obilno škode, priredi lovsko društvo Hubertus z mejaši v svojem lovišču lov na te škodljive. Opazirajo se torej turisti in izletniki na nevarnost na poti od Toškega čela proti Sv. Katarini, ker tam lahko padajo krogle, izstreljene iz pušk 21. t. m.

Roditeljski večer priredi šolsko vodstvo v Izlakah okraj Litija dne 21. t. m. popoldne ob polu 4. uri v salonu medijskih toplic, kjer bo predaval g. učitelj Pelko o vzgoji in g. Lužar kazal s sklopitiškimi slikami potovanje po Italiji. **Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj** zboruje v četrtek, dne 2. maja t. l. v Podbrezjah ob pol treh popoldne v ondotinem šolskem poslopu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tega občnega zборa: "Uporaba črtic iz življenja naših pesnikov in pisateljev pri jezikovnem pouku", predaval g. Makso Pirnat, c. k. gimnazijski profesor.

Okrečno sodišče v Novem mestu je vzklik g. dr. Slanca v tožbi z notarjem g. Hafnerjem zavrnilo in potrdilo prvo sodbo, s katero je bil g. dr. Slanc obsojen na 100 K globe.

Okrajni cestni odber novomeški je izvolil dne 16. t. m. soglasno zopet g. Josipa Zurca, župana in posestnika v Kandiji, svinjam načelnikom.

Kmetска posejilica in hranilnica v Sv. Kriku pri Kranjčevici je začela poslovati 6. maja 1906 ter imela do konca leta, torej v 8 mesecih 313.495 62 h prometa. Klerikalni mogotci, posebno pa Kričanova posejilnica so z najgršimi lažmi agitirali proti temu denarnemu zavodu. Nepričakovano lep promet dokazuje, da se ljudstvo ne da več slepo voditi od klerikalne gospode.

Dne 1. aprila se je izvolilo na občnem zboru sledče načelstvo: Joško Kričar, posestnik v trgovci, načelnik; Andrej Stritar, posestnik in gostilničar, podnačelnik, Ivan Malnarič, načelnik, tajnik; v obdobju pa: Martin Colarič, Anton Bazznik, Martin Unetič, Franc Gramec. Vsi trdni posestniki in zanesljivi možje, ki so porok, da stoji posojilnica na dobrì podlagi.

Mrtve se nadali dne 14. t. m. ob 11. uri ponoči v njeni sobi 25 let staro Frančiško Rihar, posestnica in gostilničarko v Gor. Logatcu. Ker je še v njeni spalni sobi gorela luč, so mislili domači, da jo je pozabila ugasič. Ko stopijo v sobo, ležala je Rihar na tleh na obrazu na pol sledena z rokami na hrbotu. Poklicani zdravniki je konštatovali, da je pokojnica umrla za otprenjem srca.

Za opalkinami je umrla štirimesedna hči kočarjenje žene Ivane Trošt v Orehovalci pri Vipavi. Mati je pustila otroka na klopi zraven ognjišča, kjer je gorel ogenj, in bla po solato. Komaj je pa stopila iz hiše, začel je goret robec, v katerega je bil otrok zavit. Ako bi ne bil slučajno prišel mimo učitelj gosp. Ivan Rudolf iz St. Vida, bil bi otrok na mestu žrtev ognja, tako pa je umrl še drugi dan.

Namizljeno zasmehovanje. Iz Soštanja se nam piše: V "Sloven-

skem Gospodarju" se dopismik "Iz Šalome domu" zadržava v mariborske žitajoči monike, če da je tekaj imed njih nahrušilo geste prirede s kolodvora na večelinu z zasmehovalnim "Živo kmetska zvesa". Razumljivo je bilo to baje za navzoč kmeta, sa katerimoga se smatra tudi poročevalce v "Slovenskem Gospodarju". Besnici na ljubo zabeležimo ves dogodek. Ko so šli veselični gošti od kolodvora k Rajsterju, je stalo nekaj gg. učiteljskih monikov na Rajsterjevi verandi. Razvo ko je šel mimo kaplan Berk, zagledajo gori imenovani znanega jim gospodara, katerega posdravijo z "živiu". Mogoče je Berk misil, da je bil ta "živiu" zasmehovanje njemu, zato se menda ne motimo, če iščemo dopisuna v njegovih osebi. Nepramo je hujšati proti slovenskemu dijaku in nič manj podlo, skušati odvračati goste od narodne gostilne. Naj bo dopisnik uverjen, da mu bo spodeloval. Če je dopisnik res kaplan Berk, mu svetujemo, naj si priveže rajše nagobčnik, da se ga ne bo na njegovih novih štacijah v Gornjem gradu prijel priimek "Weiberbeisser", ki so mu ga nekod drugod dali. Čudno je, da ni čitalniški tajnik ničesar poročal o veselici in da je bil lažnivji dopis v "Slovenskem Gospodarju" prva vest o vršči se veselici.

Umrl je v Vrtovinu na Gorškem načelniku g. Ivan Guželj.

Dva volka so videli pretekli teden v Čepovanu na Gorškem v vzhodnem Kobilice kakih 300 m od hiš. Volka sta ujela srno in jo raztrgal, nato jo pa mahnila proti Lokavam.

Regata avstrijskega veslaškega društva v Opatiji. V nedeljo popoldne 21. aprila t. l. priredi gornje veslaško društvo v Opatiji regato, pri kateri bodo sodelovali ladje na vesla, parniki in motorne ladje. Po dobitkih za prvenstvo in po pripravah je soditi, da bo vse stvar zelo zanimiva.

Tujci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1906 do 14. aprila 1907, 17.906 oseb. Od 11. do 14. aprila 1907 jih je prišlo 560, a 14. aprila je bilo v Opatiji nastanjnih 3283 oseb. Mudi se tukaj tudi nadvojvodje Rajner.

Tržaško prebivalstvo je doseglo drugi stotisoč oseb. Po zadnjem izkazu mestnega statističnega urada je v Trstu 200.962 ljudi. Vojaščvo ni vštevano. 31. decembra 1900 je bilo naštetih v Trstu 178.127 oseb. Prirastilo jih je torej 22.835.

Tržaška ladjedelnica objava v nedeljo 50 letnico svojega obstoja.

Umrtil se je v Trstu 23. letni mehanik v Lloydovem arzenalu Ivan Brezovic.

Prememba posesti. Gdona. Marija Maroltova, voditeljica mestne deklške šole pri Sv. Jakobu, je kupila hišo gospa Magdalene Pokove v Rožnih ulicah št. 25 za 24.000 K.

Porod na prostem. Danes ob polu 2. ponoči je neka ženska porodila na Črnučevem trgu deklško. Poklicali so babico, potem pa prepeljali z rešilnim vozom mater in novo-rojenko v deželno bolnišnico.

Tat-specialist se je pojavil v Bodmatu, in sicer si je izbral cevi za odtekanje strešne vode. Odrgal je je in ukral v Bohoričevih ulicah posestniku g. Jožefu Žnidaršču 1/7 m, nekemu gostilničaru na Martinovi cesti pa 1/3 m.

Boljševko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 30 Slovencov in 20 Hrvatov. V Heb je šlo 20 Macedoncev in 15 Hrvatov, na Dunaj se je pa odpeljalo 400 Lahov.

Pozabljem je bil pred tednom pri g. dr. Bocku črn, polsvilnat dežnik, katerega dobi lastnik nazaj na magistratu.

Izgubila je neka dama zlat obesek s sliko, vreden 22 K.

Zahvala.

Blagorodni gosp. Jak. Komarov, mizarski mojster v Cerknici, mi je izročil 15 krov za nakup risalnega orodja učencem tukajnjene ohrte na daljevalne šole. Ta znesek mu je plačal zaradi neke preporne sadeve gospod Ivan Otoničar iz Begunj.

Za ta dar se obema imenovanima gospodoma na tem mestu prešneno zahvaljujem.

V Cerknici, dne 16. aprila 1907.

Andr. Šest, šol. vodja.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani¹¹.

Uradni kurzi dun. borze 19 aprila 1907.

	korisnik	popust	Dunav	Blag
10%	majská renta	98.60	98.80	
10%	sebra renta	100.05	100.25	
10%	avr. kronska renta	98.65	98.85	
10%	zlatá	117.25	117.45	
10%	ograka kronska renta	94.60	94.70	
10%	zlatá	112.45	112.65	
10%	posojilo dež. Kranjske	98.60	98.80	
10%	posojilo mesta Slijet	104.50	101.50	
10%	Zadar	99.85	100.85	
10%	bos.-herc. Želazniško	99.65	100.65	
10%	posojilo 1902.	99.75	100.75	
10%	dež. banka k. o.	99.10	99.60	
10%	zast. pisma gal. dež.	100.05	101.05	
10%	hipotečne banke	105.90	106.90	
10%	post. kom. k. o. s	100-	101-	
10%	zast. pisma inzert.	100-	101-	
10%	zast. pisma ogr. cent.	100-	101-	
10%	x. p. ogr. hip. ban.	100-	101-	
10%	obi. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100-	101-	
10%	obi. češke ind. banke	100-	101-	
10%	prior. lok. Žel. Trst.	99.90	99.75	
10%	prior. dež. bank. Žel.	304.15	306.15	
10%	avr. pos. za Žel. p. o.	100.75	100.75	

	Število	zredba
Kreditne		
Mimoške		
Krakovske		
Ljubljanske		
Avt. rečne križe		
Ogr.		
Rudoške		
Saiburske		
Dunajske kom.		
Dež. Žel.		
zdravne Žel.		
Državne Žel.		
Avt.-ograke bančne dež.		
Avt. kreditne banke		
Ograke		
Zivnostenske		
Premogokop v Mostu (Brix)		
Alpinske mentan		
Prakate žel. ind. dr.		
Grašna-Murški		
Pravilovski prom. Žel.		
Avt. orodne teret. Žel.		
Dež. stikarske Žel.		
Vozna.		
igr. opština	11.96	11.40
igr. franki	19.13	19.15
igr. marco	22.48	22.56
igr. novček	24.05	24.13
igr. križek	117.62	117.82
igr. 50.00	95.45	95.60
igr. 25.00	25.52	25.8
igr. 10.00	4.84	5.00

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. aprila 1907.

Torezni.

	kg	K	8:40
Pšenica na april	50	50	8:42
" oktober	50	50	6:52
Rž " april	50	50	5:42
Korvina " maj	50	50	5:52
" julij	50	50	7:76
Oves " april	50	50	7:76

Efektiv.

10 vije.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 962 m. Srednji sračni tlak 726.0 mm.

Cas	Stanje barometra	Temp. C°	Vetrovi	Nebo
17. 9. av.	723.6	7.2	slab vzhod del.	jasno
18. 7. nj.	723.5	2.8	brezvetno	magia
" 2. pop.	722.9	11.9	sr. vzhod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 7.6° normalno: 10.0°. Padavina v mm 3.7.

1302 3

Jzjava.*

Podpisanek Rajko Vrečer, učitelj v Žalcu, izjavljam, da sem se samo valed nentemeljene govorice izrazil o gospici Anici Virantovi v smislu članka izvilega dne 23. marca 1907. v "Slov. Narodu". Globoko občalujem neupravičeno obdolžitev ter prosim gospico Ano Virantovo, njenega očeta gospoda Franca Viranta in celo spoštovanu rodbino oproščenja.

Rajko Vrečer.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Sprejmo se tako ali posredujmo
krojaški pomočnik
zmožen vsakega dela. 1302 3

FRANC FRFILA
trgovce in krojač v Sežani.

Hiša v Ljubljani

v Trnovskih ulicah 15

a stanovanji, zlati priprava za industrije in obrtne, z velikim dvoriščem in delavnicami, z vzdignimi sušilimi pečmi se za 46000 K (dolga pri branilnici 25000 K) pod ugodnimi plačilnimi pogojimi tako prodaja.

Dr. M. Hudnik, v Ljubljani.

Dve hiši

ki se dasta deliti 788 14

se ugodno prodasta. 22
V hiši so pokarija, gostilniki in trgovski prostori ter veliko skladische.

Vprašauja le pišemo pod "2 hiši" sprejema upravnštvo "Slov. Naroda".

Dr. Ljudevit Jenko
na Jurčičevem trgu 3
zopet ordinira
od 10. do 1. ure vsak
dan razum nedelj in
praznikov. 1304 2

3936 25

Na danu od zdravilnega
maseza
se priporoča cenjenim damam za
telesno in obruzno masajo.

Obrazno masajo izvršuje popoldne
dona na 1329-1

Bleiwiesovi cesti št. 11.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5.50 K.

Valed ugodnega ogromnega nakupa so
oddala za to nizko ceno: pari moških in par
ženskih čevljev, držni ali rjavih na trakova
z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike,
dajajo pari moških in pari ženskih modnih
čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari same 5.50 K.

Za naroditev zadostuj dolgost 1325

Raspodelitev po povzetju.

Izvez čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Nugrajajoče rad samonjam.

Posteljno perje in puh

oprano in osnaženo

1/2 kg od 35 kr. naprej

8 7 - 7 predaja

C. I. Hamann

v Ljubljani.

3936 25

! Ponos!

vseka gospodinja je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem
gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vseka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelih zrn, vedno enake

kakovosti, najizdatnejša – zato najcenejša. Nobena gospodinja

naj ne opusti vsaj enega poskusa.

Prva Ljubljanska velika žgalnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarne Evope.

3936 25

Globoko znižane cene!

zaradi prevelike zaloge moških in ženskih
oblek in površnikov, damskeh in dekliških
jopic, paletotov, kril in kostumov, dalje
klobukov in slamnikov 1300-1

v Angleškem skladisču oblek O. Bernatovič
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Sprejemo zavarovanja človeškega življenja po najzanesljivejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica Znati je ugodno
zavarovanje na doživljavo in smrt z
možljivostmi se vplačili.

Vsek član ima po pretoku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“

- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -

Rez. fondi: 34.788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87.176.383-75 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsehki slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: